

Coronavirus (COVID-19): Desinfectie van handen en oppervlakten (update 19/03/20)

Overdracht van SARS-CoV2 (virus dat COVID-19 veroorzaakt) gebeurt voornamelijk door respiratoire druppels, die ontstaan bij hoesten en niezen, en door contact met besmette oppervlakten. Hierbij de belangrijkste desinfectie mogelijkheden, in functie van de meest recente literatuurgegevens (19 maart 2020)

Welke zijn de effectieve desinfectiemiddelen tegen SARS-CoV2 ? (update 18/03/20)

Aangezien SARS-CoV2 op bepaalde oppervlakten enkele dagen kan overleven, is een goede omgevings-hygiëne even belangrijk als een goede handhygiëne om besmetting te voorkomen. Om dit te doen, **raden wetenschappelijke bronnen aan in eerste instantie te reinigen met water en een klassiek detergent, gevolgd door desinfectie met een middel dat effectief is tegen coronavirussen** (er zijn weinig specifieke gegevens voor wat betreft SARS-CoV2). We hebben alle bronnen (die ook continu veranderen) opnieuw bestudeerd om onze lijsten met mogelijke desinfectantia en efficiënte concentraties te actualiseren.

De volgende tabel vat de gegevens samen met betrekking tot desinfectie van oppervlakten, maar ook van de huid en textiel. Chlorhexidine lijkt NIET efficiënt te zijn tegen SARS-CoV2.

Het is aanbevolen handschoenen te dragen tijdens de desinfectie van oppervlakten.

Desinfectans	Concentratie/Temperatuur	Gebruik
Ethanol	70 % (62 – 80 %)	huid, oppervlakten
Isopropanol	50 – 75 %	Huid, oppervlakten
Jood en afgeleiden (onder andere povidon-jood)	0,5 – 1 % jood	Huid
Benzalkoniumchloride	0,05 %	Huid
Waterstofperoxide	0,5 % (0,5 – 7 %)	Huid (0,5%), oppervlakten (!niet op electronica!)
Chloroxylenol	0,12 - 0,24 %	Oppervlakten
Natriumhypochloriet	0,1 – 0,5 % ¹ 0,05 % ¹	Oppervlakten Textiel (!ontkleuring!)
Wasmachine	60 – 90°C	Textiel

¹Deze oplossing kan gemaakt worden uitgaande van bleekwater en kraantjeswater, op het

Coronavirus (COVID-19)

Desinfectie van handen en oppervlakten (update 19/03/20)

moment van gebruik. [Men kan dit exact berekenen op basis van het uitgangproduct](#), maar we kunnen ervan uit gaan **dat een oplossing met 40 ml huishoudelijk bleekwater (javel) per liter** de vereiste concentraties voldoende is.

Handhygiëne

1. Was uw handen met water en zeep gedurende 40 tot 60 seconden. Dit blijft de eerste én de belangrijkste stap. Dit meerdere keren per dag, telkens u geniest of gehoest hebt, na elk toiletbezoek en telkens u mogelijks besmet materiaal hebt vastgenomen. (voor de apotheker bv cash geld).
2. Het gebruik van hydroalcoholische gel is een extra maatregel of een alternatief indien geen water en zeep voorhanden zijn. Gezien het tekort aan gedestilleerde alcohol is deze voorbehouden aan gezondheidsmedewerkers, en dient deze niet meer aan particulieren verkocht te worden.
3. Wassen met isobetadine[®] zeep kan mogelijks een extra bescherming geven. Povidoneiod heeft een breed antibacterieel en antiviraal spectrum. Voor gelijkaardige corona-virussen ziet men een vermindering van de virale load. Vergeet ook niet dat allergieën niet uitgesloten zijn.

Wat is de minimale concentratie alcohol die effectief is?

Een concentratie van 70% alcohol is effectief om coronavirussen te doden. Het virucide effect van alcohol tegen enveloppe virussen bestaat eruit dat proteïnes gecoaguleerd worden. Indien de concentratie aan alcohol te hoog is, zal deze de cel niet diep genoeg kunnen binnendringen om voldoende te doden, aangezien de volledig gecoaguleerde eiwitmantel beschermend zal werken. Een te lage concentratie alcohol is ook onvoldoende..

Hoe was ik correct mijn handen en hoe gebruik ik een alcoholgel?

FOD volksgezondheid heeft hierover instructies gepubliceerd. U kan deze [hier](#) online terugvinden.

De WHO heeft ook een [video](#) gepubliceerd over het handen wassen met water en zeep.

Kan ik ethanol 70% op zich afleveren?

Dat kan. Echter hieraan mag niets anders meer toegevoegd worden omdat een minimale concentratie van 70% noodzakelijk is om het coronavirus te doden.

Andere desinfectantia

Kan ik tea tree olie afleveren om de handen te ontsmetten?

Tea tree olie heeft antivirale eigenschappen, maar is op zichzelf onvoldoende sterk. Een

Documentatiedienst APB ● Redactedatum : maart 2020 - Update : 19/03/2020

Download : <https://www.apb.be/>

Coronavirus (COVID-19)

Desinfectie van handen en oppervlakten (update 19/03/20)

oplossing van 70% alcohol is noodzakelijk.

Kan ik chloorhexidine afleveren om de handen te ontsmetten?

Chloorhexidine is onvoldoende werkzaam tegen het corona virus. De samenstelling dient minstens 70% alcohol te bevatten.

Kan ik benzalkoniumchloride afleveren om de handen te ontsmetten?

Benzalkoniumchloride is onvoldoende werkzaam tegen het corona virus. De samenstelling dient minstens 70% alcohol te bevatten.

Kan ik dettol® gebruiken om een gel voor de handen te bereiden?

Dettol® wasgel is onvoldoende om virussen te doden. Van chloroxylenol, het actief bestanddeel van Dettol® medical is geweten dat het actief is tegen een brede range virussen en bacteriën. Chloroxylenol is opgenomen in bovenstaande tabel, maar is voorzien voor het ontsmetten van oppervlakten, NIET het lichaam.

Kan ik HAC® gebruiken ter bescherming tegen het coronavirus?

HAC is een mengsel van chloorhexidine en cetrimide, een quaternair ammoniumderivaat. Van chloorhexidine weten we reeds dat het niet voldoende effectief is zonder de aanwezigheid van alcohol. Uit een review over de desinfectie van andere corona virussen (zoals SARS) toont aan dat quaternaire ammoniumderivaten alleen ook niet voldoende efficiënt zijn. Enkel een mengsel van chloorhexidine gluconaat, cetrimide in 70% alcohol werkte voldoende.

Kan eau de cologne als handontsmetting gebruikt worden?

Indien het een alcoholpercentage van minimaal 70% heeft dan is dit mogelijk.

Heeft het zin antibacteriële was-gelen te gebruiken?

Ja en neen, antibacteriële was-gelen zijn enkel nuttig in het geval van bacteriële infecties. SARS-CoV2 is een virus, en zal hier niet door vernietigd worden. De actie van het handen wassen op zich, zal echter wel nuttig blijven.

Hygiëne van de omgeving, oppervlakten

Hoe kan ik mijn omgeving best reinigen indien er vermoeden is van infectie?

Thuis, is het aan te raden regelmatig oppervlakten (toilet, vloer, tafel, deurklink...) te reinigen met

Documentatiedienst APB ● Redactedatum : maart 2020 - Update : 19/03/2020

Download : <https://www.apb.be/>

Coronavirus (COVID-19)

Desinfectie van handen en oppervlakten (update 19/03/20)

1. water dat 1% bleekwater bevat (40 ml bleekwater in een fles van 1 liter aangevuld met leidingwater). Meng deze chloorhoudende producten niet met andere schoonmaakproducten.
2. Waterstofperoxide 0,5%: uit recent onderzoek blijkt dat humane coronavirussen op oppervlakten ook hieraan gevoelig zijn
3. Chlorxylenol 0,12-0,24%

Vuil kan de werking van desinfectantia verminderen: reinig vuile oppervlakten steeds ook eerst met water en zeep en laat drogen voor desinfectie.

Voor de desinfectie in **de apotheek** verwijzen we u naar onze [specifieke aanbevelingen](#).

Bronnen (geraadpleegd op 18/3/20):

<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/coronavirus-SARS-CoV-2-guidance-environmental-cleaning-non-healthcare-facilities.pdf>

https://journals.lww.com/jcma/FullText/2020/03000/The_outbreak_of_COVID_19__An_overview.3.aspx

<https://www.fip.org/file/4428>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590088920300081>

<https://www.nea.gov.sg/our-services/public-cleanliness/environmental-cleaning-guidelines/guidelines/interim-list-of-household-products-and-active-ingredients-for-disinfection-of-covid-19>

[https://www.journalofhospitalinfection.com/article/S0195-6701\(20\)30046-3/pdf](https://www.journalofhospitalinfection.com/article/S0195-6701(20)30046-3/pdf)

https://epidemiology.wiv-isp.be/ID/Documents/Covid19/COVID-19_procedure_hygiene_NL.pdf